

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

**Discurs de la rectora M. Vicenta Mestre
en l'acte d'investidura com a Doctors Honoris
Causa del prof. Dr. Alberto Vásquez Boyer,
del prof. Dr. Ricardo Jorge Gelpi,
del prof. Dr. Ricardo Villanueva Lomelí, i de la
prof. Dra. Jeri Gloria Ramón Ruffner de Vega
per la Universitat de València**

València, 11 de novembre de 2024

Benvingudes i benvinguts al Paranimf de la Universitat de València. Aquest espai, al segle disset, va ser definit com el major Paranimf de les universitats espanyoles. Teatre universitari, era el lloc on es representaven les obres teatrals en grec i llatí per a l'ensenyament de les llengües clàssiques, i on tenien lloc els debats acadèmics més assenyalats.

Al segle díhuit va ser reformat. També al dinou, adoptant la seua configuració actual. I al segle vint va ser restaurat en diverses ocasions, i adaptat tecnològicament al segle vint-i-un, amb una nova rehabilitació.

Si conte el recorregut històric d'aquest espai, emblemàtic de la Universitat de València, és per evidenciar que la Universitat és una institució en continu dinamisme i adaptació. Aquest edifici, obert en 1499, n'és un clar exemple.

I és que la Universitat de València i la ciutat han crescut en paral·lel. Per això la Universitat de València forma part inextricable de la trama urbana de la capital de l'actual Comunitat Valenciana, des dels temps de l'Antic Regne de València.

És així perquè, en el segle tretze, quan el rei d'Aragó Jaume Primer va crear el Regne de València en el marc del procés de Reconquesta del territori de la península Ibèrica, va somniar en crear una universitat per al seu nou regne.

D'eixa manera va obtenir dues lletres de gràcia papals d'autorització de creació d'un Estudi General a València, denominació que tenien aleshores les universitats, i, en la redacció dels Furs del Regne, va establir la llibertat de docència.

Docència que al segle tretze es va iniciar a la ciutat de València, però que no tindria forma d'universitat, atenent a les necessitats d'establiment de les fronteres del regne, fins el segle quinze.

València vivia l'esplendor de ser el primer port de la Mediterrània. Ciutat capdavantera en el negoci de la seda, ací s'imprimí el primer llibre literari de tota la península Ibèrica: Obres e Trobes en lahors de la Verge Maria.

Perquè València era un nucli cultural de primer nivell que havia tingut el seu Segle d'Or amb els grans poetes Ausiàs March i Joan Roís de Corella. I amb el gran Joan Martorell, autor del llibre de cavalleries "Tirant Lo Blanch".

Els seus noms es troben escrits, amb lletres d'or, a les parets d'aquest Paraninfo, on ens rodegen les pintures de persones rellevants en la història de la nostra Universitat, des del Rei Ferran d'Aragó, Ferran el Catòlic, qui va emetre el privilegi papal, fins el papa Alexandre Sisè, Roderic de Borja, papa valencià que va signar la butlla papal autoritzant una universitat que va ser creada pels Jurats de la Ciutat l'any 1499.

Celebrem, així, enguany, els 525 anys d'història d'aquesta Universitat. I ho fem amb l'orgull de ser la primera de les universitats valencianes, segona d'Espanya segons el rànquing de Shanghai, líder d'Europa en recepció d'estudiants Erasmus, primera universitat pública d'Espanya en resultats en competicions esportives, i primera universitat presencial d'Espanya en nombre d'estudiants amb discapacitat.

En el marc de les commemoracions dels 525 anys de la Universitat, hui retem homenatge, en un acte acadèmic revestit de tota la solemnitat del cerimonial tradicional, a rectors de destacades universitats iberoamericanes amb les quals la nostra Universitat manté convenis de col·laboració.

Així, hem investit doctor “honoris causa” per la Universitat de València al Dr. Carlos Alberto Vásquez Boyer, advocat de prestigi de la província de La Libertad, al Perú, on va ser degà del seu Col·legi d'Advocats i és, actualment, rector de la peruana Universidad Nacional de Trujillo, la primera universitat republicana del continent sud-americà, fundada després de la independència de la Corona Espanyola. Universitat que ha celebrat, recentment, els seus dos segles d'història.

També hem investit doctor “honoris causa” al Dr. Ricardo Jorge Gelpi, membre de la Comissió Executiva de la Asociación Universitaria Iberoamericana de Postgrado i de la Red de Macro Universidades de América Latina y el Caribe, professor de Medicina de la Universidad de Buenos Aires, de la qual és rector des de 2022. La Universidad de Buenos Aires és, per les seues dimensions i els resultats de les seues activitats, incloent premis Nobel, una de les grans universitats iberoamericanes.

El nou doctor “honoris causa” per la Universitat de València, Dr. Ricardo Villanueva Lomelí, és, a l'igual que el Dr. Carlos Alberto Vásquez Boyer, un destacat advocat i, en el seu temps, líder estudiantil. Home compromès, ha ocupat diferents càrrecs tant en l'Ajuntament de Guadalajara com en el Govern de l'Estat de Jalisco, havent estat rector del Centre Universitari de Tonalá de la Universidad de Guadalajara, Mèxic, de la qual és

rector general des de 2019. Reconegut com millor rector de les universitats mexicanes en els dos últims anys, s'ha destacat en la seua política universitària per l'orientació ambiental i, també, cultural, essent la de Guadalajara, la segona de les universitats mexicanes en dimensions.

Vicepresidenta Andina de la Unió d'Universitats d'Amèrica Llatina i el Carib, la Dra. Jeri Gloria Ramón Ruffner de Vega ha estat, també, investida, hui, doctora "honoris causa" per la Universitat de València en atenció a la seua trajectòria en defensa de l'educació superior com un dret fonamental. En la seua trajectòria ha estat degana de Facultat, vicedegana i directora de la Unitat de Postgrau en la que és la més antiga de les universitats d'Amèrica, la Universidad Nacional Mayor de San Marcos.

Rectors, rectora, moltes gràcies per acceptar incorporar-vos al Claustre de Doctors i Doctores "Honoris Causa" per la Universitat de València. És, la que us hem lliurat hui, la més elevada de les nostres distincions acadèmiques. Un reconeixement que rebeu en atenció als vostres destacats mèrits i trajectòria, però també en reconeixement al vostre servei a la idea d'universitat pública i oberta a la societat, de servei essencial per a una societat més culta i avançada, una societat democràtica i participativa. Una universitat que, així, contribueix a construir un país amb majors nivells de llibertat, democràcia i benestar.

Enteneu, també, aquest reconeixement com una distinció a les vostres universitats. Universitats importants, rellevants, en els vostres països. Universitats, com la Universitat de València, amb una tradició i història en cadascun dels vostres territoris que us

fa institucions mereixedors de reconeixement internacional.

El reconeixement que hui us fem segueix el tradicional cerimonial de la Universitat de València, enllaçant el nostre present amb el ja superat mig mil·lenni d'història d'aquesta universitat pública que hui us honora.

I, per fer-ho, es requereix de la participació dels doctors que han pronunciat hui les *laudationes*, les tradicionals exposicions dels rellevants mèrits que concorren en els nostres nous doctors “honoris causa”.

Moltes gràcies al degà de la Facultat d'Economia de la Universitat de València, estimat Francisco, professor d'Economia Financera i Comptabilitat, per destacar la figura de la rectora de la Universidad Nacional Mayor de San Marcos, amb la qual la nostra Universitat manté una estreta col·laboració, especialment en l'àmbit científic.

Agraïment que estenem al director del Sistema Universitario de Radio, Televisión y Cinematografía de la Universidad de Guadalajara, Mèxic, benvolgut Gabriel, president de la Asociación de Televisión Educativas y Culturales de Iberoamérica, que té seu a la nostra Universitat la qual ocupa la Secretaria General d'aquesta xarxa de televisions iberoamericanes amb una forta presència universitària. Gràcies, Dr. Torres per lloar els mèrits que concorren en la persona del rector general de la Universidad de Guadalajara. Universitat amb la qual mantenim, des de fa molts anys, una àmplia relació en nombrosos àmbits, destacant, l'audiovisual.

El Dr. Carlos Shikara Vásquez, qui ha treballat en els àmbits de la teoria del delictes, el dret penal i la criminologia, ha posat en valor els rellevants mèrits que concorren en el rector de la Universidad Nacional de Trujillo, universitat amb la qual estem treballant, actualment, el desplegament de programes de col·laboració en l'àmbit de l'arqueologia. Moltes gràcies, Carlos, per la teua col·laboració a aquest cerimonial.

Estimat Miguel Ángel, rector de la Universidad de Sevilla, company de molts anys en la gestió universitària, tant quan érem vicerectors com, després, ja rectors, en diferents àmbits, inclosa la Asociación Universitaria Iberoamericana de Postgrado, que presidires. Moltes gràcies per acceptar la responsabilitat de presentar els rellevants mèrits que concorren en el Dr. Ricargo Jorge Gelpi, rector de la Universidad de Buenos Aires, universitat amb la qual mantenim una estreta relació de col·laboració amb resultats científics rellevants.

Aprofite per agrair la presència del rector de la Universidad Pablo de Olavide, president de la xarxa AUIP, i de la directora general de la xarxa.

Doctors “honoris causa”, moltes gràcies per acceptar una responsabilitat que, amb escreix, heu superat.

El cerimonial universitari requereix, també, de comissions d'acompanyament, i per això vull agrair la participació de la degana de la Facultat de Medicina i Odontologia, Dra. Amparo Ruiz, i del Dr. Enrique Nores, vicedegà la Facultat de Dret, destacant que els estudis en Lleis i Medicina foren titulacions fundacionals de la Universitat de València en 1499, així com del

vicerector d'Economia i Infraestructures, Dr. Justo Herrera i de la vicerectora de Cultura i Societat, Dra. Ester Alba.

Moltes gràcies estimades Amparo, Quique, Ester i Justo.

Autoritats acadèmiques, senyores i senyors, la diversitat de les birretes que llueixen els membres de la nostra comunitat universitària és un exemple de la diversitat d'àrees de coneixement que es conreen a la Universitat de València.

Un Estudi General que, hui, és una moderna universitat pública, valenciana, reconeguda pels seus resultats en diferents àmbits, no sols els acadèmics, sinó també vinculats als nostres valors i al nostre compromís social.

No pot ser de cap altra manera en una universitat que ha estat fundada pels poders de la ciutat, i que ha crescut amb la ciutat.

Universitat que ha patit amb la ciutat guerres, epidèmies i, en els temps més recents, pandèmies i inundacions.

Inundacions com la que encara colpeja el sud de la ciutat de València, de la seua àrea metropolitana i diferents municipis de la província de València.

El dol institucional, mantingut la setmana passada en record de les víctimes mortals d'aquest greu fenomen meteorològic, s'estén amb la suspensió de les celebracions dels actes festius del 525 aniversari de la nostra Universitat, que han estat posposats a l'any 2025.

Hui, però, celebrem un acte acadèmic, i ho fem amb universitats sòcies i aliades.

Ho fem el dia en què, atenent a les demandes del govern de la Generalitat Valenciana, retornem a l'activitat docent en línia.

Ho fem així per contribuir a no sobrecarregar les xarxes viàries i els serveis de transport públic, per afavorir el seguiment de docència del nostre estudiantat present en les zones afectades, que, a l'igual que el nostre personal, suposa el 20% del total de la nostra comunitat universitària. Docència en línia i mesures flexibles d'adaptació de la docència per donar continuïtat a l'activitat acadèmica.

Docència en línia, temporalment, i revisable en funció de l'evolució de la recuperació de les nostres infraestructures de transport.

A aquestes mesures se suma el nostre compromís, cedint al govern valencià l'edifici del carrer de l'Alcalde Reig per acollir centres educatius desplaçats de primària i secundària. La cessió de l'aparcament del Campus de Tarongers per ser la base logística del transport en autobús que haurà de suplir, per un temps, el transport de la xarxa ferroviària i de metro.

Mesures de suport a la comunitat universitària com el programa informàtic per a persones afectades, l'ajornament del pagament de les matrícules de les persones afectades.

A curt i mitjà termini, també, un programa d'ajuda a músics i músiques damnificades, que han perdut els seus instruments musicals.

Més enllà de centrar-nos en la comunitat universitària i educativa preuniversitària, el nostre compromís s'estén a evitar la pèrdua de la memòria, amb el programa Salvem Les Fotos, de restauració de fotografies i àlbums fotogràfics afectats i, des d'un vessant institucional, un programa de reconstrucció de biblioteques públiques, un fons de recuperació d'obres d'art contemporànies afectades i un programa de suport al re-equipament de centres esportius públics afectats.

Aquest és el compromís d'una universitat pública i valenciana, que està al servei de la seua societat.

Una universitat pública i valenciana, internacionalitzada, oberta al món, com hui ho evidencia la presència de tantes universitats d'Espanya i d'altres països, europeus i iberoamericans, que ens acompanyen.

Moltíssimes gràcies per acompanyar-nos. Pel vostre condol, per la vostra disposició a ajudar a reconstruir una part de la nostra ciutat i de la nostra província.

La ciutat de València, com aquesta Universitat, han encarat nombroses vicissituds històriques. De totes elles hem eixit, i ho hem fet fent honor al nom d'aquesta ciutat, València, que és, ahora, el nom de la Universitat.

L'any 138 abans de Crist es va crear Valentia Edetanorum.

Valentia, en llatí, sinònim de “fortitudo”, fortalesa i resistència, especialment en situacions difícils.

Eixe és el nom de la nostra ciutat, eixe és l'esperit d'aquesta ciutat i d'aquesta Universitat que, hui, us agraeix la vostra presència donant suport a València en aquesta greu situació.

Moltíssimes gràcies.

VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA